

ВІДГУК
офіційного опонента, доктора юридичних наук, професора
Заслуженого діяча науки і техніки України
Безпалової Ольги Ігорівни на дисертацію
Яни Вікторівни Шнурко «Адміністративно-правове регулювання
взаємодії Національної поліції України з медіа (засобами масової
інформації)», подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність теми дослідження. Системна трансформація правоохоронних органів України, зокрема, Національної поліції, відбувається не так стрімко та ефективно, як було проголошено на початку реформування системи МВС України у 2014 році. Фактично, становлення правової основи функціонування поліції, формування її структури та розподіл компетенції між органами і підрозділами поліції, подолання проявів злочинності, запровадження механізмів підвищення ефективності діяльності поліцейських, забезпечення прав та свобод людини і громадянина та інші напрями вдосконалення діяльності Національної поліції України продовжують реалізовуватися дотепер. Одним із пріоритетів реформування поліції залишається налагодження стійкої взаємодії з громадськістю та медіа. Крім цього, надзвичайно важливою сьогодні видається роль медіа у формуванні громадської думки про діяльність поліції, тобто іміджу цієї правоохоронної інституції.

В цьому аспекті окрему увагу слід приділити налагодженню взаємодії з медіа поліцейських територіальних підрозділів, адже саме від їхньої ефективної роботи багато в чому залежить формування іміджу поліції. Модель взаємодії поліції з медіа так само вимагає модернізації, на чому вдало наголошує Я.В. Шнурко, адже завдяки тісній співпраці з громадськістю діяльність Національної поліції наближається до європейських стандартів правоохоронної діяльності.

Виходячи з викладеного, актуальність та своєчасність дисертаційного дослідження Яни Вікторівни Шнурко на тему «Адміністративно-правове

регулювання взаємодії Національної поліції України з медіа (засобами масової інформації)» не викликає жодних сумнівів.

Виходячи з актуальності теми дисертаційного дослідження, авторкою досить точно і правильно визначено його об'єкт і предмет, як суспільні відносини у сфері взаємодії Національної поліції з інституціями громадянського суспільства (об'єкт) та адміністративно-правове регулювання взаємодії Національної поліції України з медіа (засобами масової інформації) (предмет), які належним чином взаємопов'язані між собою. У роботі чітко сформовано мету дослідження, яка полягає у здійсненні комплексного аналізу теоретико-правових і організаційних засад сутності та особливостей адміністративно-правового регулювання взаємодії Національної поліції з медіа (засобами масової інформації), а також теоретичному обґрунтуванні й розробці перспектив його вдосконалення.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в тому, що воно є одним із перших у вітчизняній науці адміністративного права комплексних досліджень особливостей адміністративно-правового регулювання взаємодії Національної поліції з медіа. В результаті підготовленого дослідження здобувачкою сформульовано низку нових теоретичних положень, обґрунтовано висновки, рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення національного законодавства України.

Високий ступінь обґрунтованості результатів дослідження обумовлений досить раціональною та узгодженою структурою кваліфікаційної наукової праці. Загальна структура роботи в цілому є логічною, послідовною, обґрунтованою предметом, метою та завданнями дослідження. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, поділених на вісім підрозділів, висновків до кожного розділу та загальних висновків, списку використаних джерел і додатків.

Потрібно відзначити належну інформаційну та емпіричну основу дослідження, яку становлять статистичні дані МВС України та Національної поліції, публікації у вітчизняних та зарубіжних медіа з питань пов'язаних із реалізацією права на інформацію, аналіз політико-правової публіцистики, довідкових видань, а також фактологічні матеріали щодо взаємодії поліції з медіа (засобами масової інформації) в Україні.

Методологічною основою дослідження виступила сукупність загальнонаукових, філософських, спеціальних методів наукового пізнання, застосування яких дало змогу забезпечити досягнення сформульованих мети і завдань дослідження та всебічно висвітлити досліджувану проблему. У роботі використано аналітичний, логіко-семантичний, структурно-логічний, порівняльно-правовий, класифікаційний та статистичний методи, а також методи порівняння, абстрагування, аналізу і синтезу. Застосування визначених авторкою методів обумовлено системним підходом, що дозволило Я.В. Шнурко вивчити проблеми взаємодії поліції з медіа в єдності їх соціального змісту та юридичної форми.

Науково-теоретичне підґрунтя дослідження вдало диференційоване здобувачкою на дві групи: першу склали наукові праці теоретико-правового характеру та розробки провідних теоретиків адміністративного права; інша група присвячена проблемам адміністративно-правового забезпечення поліцейської діяльності.

Положення та висновки дисертації ґрунтуються на нормах Конституції України, міжнародних правових актах, законах України, актах Президента України та Кабінету Міністрів України, а також нормативно-правових актах міністерств та інших центральних органів виконавчої влади України, якими визначено питання комунікації між публічною владою та населенням, а також діяльність медіа у цілому.

Фундаментальність і комплексність роботи проявляється у всебічному та поступовому вивченні дисертанткою предмету дослідження. Викладені в дисертації погляди Я.В. Шнурко на проблему адміністративно-правового

регулювання взаємодії Національної поліції України з медіа є достатньо обґрунтованими, зроблені висновки та визначені поняття мають відповідний ступінь наукової новизни. Всебічність зробленого аналізу підтверджується достатньою кількістю використаних авторкою наукових, інформаційних та правових джерел.

Характеристика змісту роботи. Зміст дисертації у цілому характеризується високим теоретичним і науково-методологічним рівнем вирішення поставлених завдань. За допомогою чітко визначень понять, класифікацій тощо, Я.В. Шнурко вдалося аргументовано викласти власну позицію щодо проблем і перспектив взаємодії поліції з медіа в Україні.

Загалом, кваліфікаційна наукова праця, що виконана у формі спеціально підготовленого рукопису, становить цілісне й завершене наукове дослідження із абсолютно чіткими висновками щодо удосконалення адміністративно-правового регулювання взаємодії Національної поліції України з медіа (засобами масової інформації).

До найбільш значущих результатів наукової новизни дослідження слід віднести наступні:

– визначено поняття взаємодії поліції з медіа як здійснюваної на основі спеціальних засад системної узгодженої діяльності, що реалізується у певних формах завдяки використанню комплексу методів та спрямовану на досягнення потрійної мети – об'єктивного інформування населення про діяльність поліції, втілення принципу транспарентності у роботі поліції та реалізації громадського контролю;

– удосконалено зміст правового регулювання взаємодії поліції з медіа як правотворчої діяльності компетентних суб'єктів щодо унормування та впорядкування засобами юридичної техніки сукупності суспільних відносин, які виникають у інформаційній та правоохоронній сферах щодо: формування оцінки ефективності діяльності поліції, здійснення громадського контролю за її діяльністю, реалізації спільних проектів з громадськістю;

– окреслено наукові підходи до визначення особливостей взаємодії поліції з медіа на підставі аналізу європейського досвіду, а саме: відсутність уніфікованої моделі комунікації між поліцією та медіа; виконання медіа ролі інструменту громадського контролю та виступ у якості «лідера думок»; посилення ролі соціальних мереж та значення Інтернет комунікації над традиційними формами зв'язку; наявність суб'єкта (посадової особи або підрозділу), до повноважень якого належить забезпечення взаємодії між поліцією та медіа; наявність взаємних принципів і правил діяльності (взаємодії); відбиття інформаційних атак (протидія гібридній війні).

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що вони можуть бути використані та вже використовуються у: – науковій діяльності (акт впровадження у наукову діяльність Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ від 25.01.2023), законодавчій діяльності, практичній діяльності та освітньому процесі (акт впровадження у освітній процес Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ від 02.02.2023).

Крім того, основні положення роботи знайшли відображення у 9 наукових публікаціях, з яких 5 – у фахових вітчизняних виданнях з юридичних наук категорії «Б», а також 4 тезах доповідей на науково-практичних конференціях, де здобувачкою було репрезентовано результати власного дослідження.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Надаючи загальну позитивну оцінку дисертаційному дослідженню Я.В. Шнурко, варто відзначити у роботі деякі спірні, дискусійні положення, які можуть слугувати підґрунтям для обговорення під час процедури публічного захисту.

1. Здійснюючи виокремлення правових та неправових форм взаємодії поліції з медіа в Україні, Я.В. Шнурко не наводить конкретних прикладів відповідних форм, обмежуючись загальними категоріями. У свою чергу, посилення акценту в роботі на конкретних зовнішніх проявах взаємодії

органів і підрозділів Національної поліції з медіа мало б посилити її практичну значущість.

2. Враховуючи розвиток людиноцентристської доктрини адміністративного права, формування перспективної моделі взаємодії поліції з медіа авторці було б доцільно розглянути не з позиції підходу «Community policing», тобто відкритого діалогу між поліцією та населенням, а виходячи з реалізації окремих складових права на інформацію представниками медіа зокрема та громадськістю в цілому.

3. У змісті підрозділу 1.1 «Поняття і зміст принципу відкритості та прозорості у діяльності Національної поліції України» роботи, авторка стверджує про доцільність внесення змін до Закону України «Про Національну поліцію», у частині перегляду закріпленого статтею 9 Закону принципу «Відкритість та прозорість». Наведена пропозиція Я.В. Шнурко вимагає додаткової аргументації.

4. На стор. 124 роботи (підрозділ 2.3 «Форми та методи взаємодії Національної поліції України з медіа») авторка наголошує на доцільності закріплення на нормативному рівні взаємодії поліції та інститутів громадянського суспільства загалом. Причому окрему увагу вона пропонує приділити поділу форм взаємодії за суб'єктами її здійснення (медіа, громадські об'єднання, волонтерські організації, формування з охорони громадського порядку тощо). Зазначена теза потребує додаткового обґрунтування.

5. У висновках до третього розділу роботи (стор. 168) авторка відмічає, що «Узагальнення європейського досвіду засвідчило як певні відмінності, так і схожість у побудові взаємодії між поліцією та медіа». Цікаво дізнатися які саме спільні та відмінні моменти щодо організації взаємодії поліції з медіа виокремлені здобувачкою?

Висловлені зауваження носять характер побажань та не можуть суттєво вплинути на загальну високу наукову цінність рецензованої роботи та позитивну оцінку проведеного Я.В. Шнурко дослідження.

Загальний висновок.

Керуючись вищенаведеним можна зробити висновок про те, що дисертаційне дослідження «Адміністративно-правове регулювання взаємодії Національної поліції України з медіа (засобами масової інформації)» виконане на належному науково-теоретичному рівні, є завершеною працею. Його автор досягла поставлених мети та завдань, що полягають в отриманні нових науково обґрунтованих результатів щодо особливостей регулювання взаємодії Національної поліції України з медіа, наведенні висновків, що сприятимуть вдосконаленню відповідних правових норм. Результати дослідження Я.В. Шнурко є виваженими, аргументованими та мають значення для науки і практики адміністративного права.

Таким чином, дисертація Яни Вікторівни Шнурко на тему: «Адміністративно-правове регулювання взаємодії Національної поліції України з медіа (засобами масової інформації)» відповідає вимогам пп. 10, 11 Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її авторка – Шнурко Яна Вікторівна на основі публічного захисту дисертації заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право в галузі знань «Право».

Офіційний опонент:

Перший заступник директора

Департаменту освіти, науки та спорту

– начальник управління освітньої діяльності

МВС України

доктор юридичних наук, професор

Заслужений діяч науки і техніки

Ольга БЕЗПАЛОВА